

Osuuskunta kasvattaa suosiotaan

Pienet toimijat ovat löytäneet yhtiömuodon

Osuuskuntayrittäjä tavoittelemme voittoa

Pirita Mannikko
Kirjuri&Käsiopintali

Osuuskunta on yritysmuodoista harvinaisimpia, mutta sen suosio on noussussa.

Kun vuonna 1994 osuuskunta oli Suomessa yli 2 000, viime vuonna meidän tuhanteen. Kauppareitesterin luovista tuppu jostain osuustoimintaan perustuvat yritykset, kuten osuuspankki.

Kilon Osuus-Auto on yksi uuden aallon osuuskunnista. Sen perustivat vuonna 1987 joukko 5-ryhmän autonkuljettajia, joiden työpaikat olivat vaarassa kertyä ulkoistatessa kuljetustaan.

Osuuskunnan perustiedana on harjoittaa taloudellista toimintaa tiukasti sen jäsenten eli omistajien etujen vuoksi. Usein kaikki työntekijät ovat myös omistajia, mutta Kilon Osuus-Autossa näin ei ole.

– Aituisi oli kannis ajatus, että kaikki, jotka ovat tössä yrityksessä, myös omistavat sitä. Käytännössä se ei toimunut, nykyinen toimintajohdaja **Art Savitsalo** toteaa.

Voitto ei ole päätarkoitus

Vuonna 2011 suosituimpia muotoja harjoittaa liiketoimintaa olivat osakeyhtiö (yli 220 000 yritystä) ja yksityisen elinkeinoharjoittaja (yli 190 000). Miksi epäsuorasti kuskit päättivät perustaa uuden osuuskunnan?

– Järjellä, että lähemmän osuuskunnat olivat yhtiöistä eli S-ryhmästä vaikeita niin, että ylipäätään tuli mieleksi se idea, Savitsalo sanoo.

Osuuskunnan tarkoituksena ei ole jakaa jäsentilien voittoa, vaan se, että jäsenei käytävät hyväksyy sen tarjontaa palveluita tai tuotteita. Kilon Osuus-Auto pysyy kuitenkin jatkamaan omistajilleen osuuspääomian korkoa.

– Olemme päässeet yli siitä, että

toiminnalla turvataisiin vain omistajien toimeentulo. Nykyään voimme keskittyä voiton tavoitteluun, Savitsalo toteaa.

Kilon Osuus-Auto

- Perustettu: 1987
- Kotipaikka: Espoo
- Miti tekee: elintarvikkeiden ja eläintarvikkeiden myyntiä
- Toimintajohdaja: Art Savitsalo
- Toimistot: Espoo
- Henkilöstö: 80
- Liikevaihto (2010): 6,7 milj. €
- Omistajille: 28 henkilöä, josta 25 henkilökohtaisi
- Nettotulos (2010): 200 000 €

Osuustoiminnan luvat maa

Suomi on maailman osuustoiminnallisim maa. Kerro osuustoimintaa jo vuodesta 1899 edistänyt Pellervo-Seura. Sen mukana kudeksan kymmentä suomalaista alkajaisesta on jäsenei jossakin osuustoimintamallissa yritykseksi.

– Osuustoimintamuotoa hyväksymään monilla aloilla, ja mukana on suuria toimijoita, selittää Pellervo-Seuran toimintajohdaja **Sami Karhu**.

Suosioita edittää myös valitikkas saartit 1900-luvun alussa, jolloin syntyi vai osuuskuntat, -merkit ja -pankit. Alkuaan pienet osuuskunnat ovat nykyään suuria toimintoja. Esimerkiksi Osuuspankki hallitsee yli kolmasosassa pankkimarkkinoista.

Osuuskunta on ollut pääomaavaraisten suuryritysten yhtiömuoto, mutta tämä on muuttumassa. Tällä hetkellä perustetaan vesiosuuskuntia, opiskeiluosuuskuntia ja luovan alan osuuskuntia. Karhuun mukaan yksi syy on työelämän muutokset.

– Ihmiset haavevat uusia malleja eräänään vaikuttaa siihen, miten työtään tekevät. Parhaimmillaan osuuskunta luo joustavan ja luovan työilmapiirin.

1900-luvun alun jälkeen uusia osuuskuntia perustettiin nihkeästi, mutta Pellervo-Seurassa uskotaan, että nyt tehdään uuden nousun aikaa. Karhuun mielestä yritysmuoto ei silti vielä hyödynnä kaikkiä, missä voitaisi.

– Esteeksi osastaji- ja terveys- alalla saatavien joustavien erämaastat- oita, jotka tarjoavat palveluita, mutta ovat samalla käytävien kontrollissa.

Osuuskunnan plussat ja miinukset

- Osuuskunnan perustamiseen tarvitaan vähintään kolme henkilöä, yritystä tai yhteisöä, mutta miin- mpidoksesta lähtei ei määrittele. Vain osuuskunnassa jalkautuu aina jäsenei ja alku- periaatteella.

Plussat

- Omistajaperheissä on sitoutuneita ja parhaimmillaan motivoituneita työntekijöitä samaan.
- Valtien lakautuminen tasaisesti luo yrityskuria.
- Pääoma pysyy paremmin talon sisällä, ja sen ansaita on mahdollista kehittää paremmin yrityksen toimintaa.
- Edistetäi yhdessä tekemisen iloa.
- Organisaatio on joustava.

Minukset

- Jos omistajien roolijako ei ole selkeä, resursseja menee hukkaan.
- Ulkopuolisen rahoituksen saaminen voi osoittautua vaikeaksi.
- Muut saatavat sirtäntä yhtiömuotoon epäluovasti sen väliseen tunnettuuden vuoksi.
- Vuorokausi kasvu voi olla haastavaa vai vaikeaa.
- Eläntöni, jos omistajien palkonnan- nostat ovat kovin erisuuret.

Lähde: Sami Karhu ja Art Savitsalo

Kasvu voi olla haaste

Kilon Osuus-Autossa on puutarhoita yhtiömuodon vaihtoa, mutta aina luovuttu ajatuksista. Art Savitsalo pitää nykyisen yhtiömuodon suurimpana etuna taspäisyyttä omistajien kohtaan.

– Kovin kasvuvahkukselle yritykselle osuuskuntamuoto saattaisi olla haastava, koska ulkopuolisten sijoittajien saaminen olisi varmaan vaikeaa.

Toimintajohdaja harmittaa se, että osuuskunta yhtiömuotona tunnetaan edelleen huonosti. Hänen mielestään osuuskunta ei juuri eroa osakeyhtiöstä.

– Tervain vain ovat erilaisia: ei jaeta osinkoa, vaan palkonnan korkoa, eikä ole mitään yhdistys- vaan oikea yritys, Savitsalo toteaa.

Kauppareitti 10.1.2012

Toukokuu. – Osuuskunnan omistajana tekee itselleen tilin, ja se sijoittaa samalla muutamia työntekijöitä. Kun omistajia tekee ehtii keskittämälläni paareim- min töitä, muuttakaan eivät usein. Kilon Osuus-Auto on toimintajohdaja Art Savitsalo toteaa.